

Stanowisko Sekcji Bibliotekarskiej przy Zarządzie Oddziału Związku Nauczycielstwa Polskiego w Częstochowie ws. rekomendacji do projektu arkusza organizacyjnego szkół i placówek na rok szkolny 2026/2027 dotyczących bibliotek szkolnych

W związku z pismem ED.4424.2.11.2026 z dnia 2.03.2026r. Naczelnika Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Częstochowy do Dyrektorów Szkół Podstawowych, Placówek i Zespołów Szkolno-Przedszkolnych w Częstochowie, dotyczącym rekomendacji do projektu arkusza organizacyjnego szkół i placówek na rok szkolny 2026/2027, Sekcja Bibliotekarska przy Oddziale Związku Nauczycielstwa Polskiego w Częstochowie **wyraża zaniepokojenie przedstawionymi rekomendacjami dotyczącymi pracy bibliotek szkolnych.**

Nasz sprzeciw zawiera zapis:

„W projekcie arkusza należy uwzględnić rekomendacje wynikające z audytu, przede wszystkim - (...)

- przydział godzin biblioteki, przy założeniu standardu: 1 h nauczyciela bibliotekarza na 13 uczniów (...).”

Powyższa rekomendacja powoduje ograniczenia w pracy bibliotek szkolnych, które odgrywają istotną rolę w procesie kształcenia dzieci i młodzieży, realizując własne zadania wobec uczniów, rozwijając ich kompetencje. Nie może być na to naszej zgody.

Biblioteki szkolne wspierają cały proces dydaktyczny szkoły, realizując zadania zapisane w Prawie oświatowym zgodnie z:

Art. 104. Organizacja biblioteki uwzględnia w szczególności zadania w zakresie:

1) gromadzenia i udostępniania podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych oraz innych materiałów bibliotecznych, zgodnie z art. 22aj ustawy o systemie oświaty;

2) tworzenia warunków do efektywnego posługiwania się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi;

3) rozbudzania i rozwijania indywidualnych zainteresowań uczniów oraz wyrabiania i pogłębiania u uczniów nawyku czytania i uczenia się;

4) organizowania różnorodnych działań rozwijających wrażliwość kulturową i społeczną uczniów, w tym w zakresie podtrzymywania tożsamości narodowej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych, mniejszości etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym;

5) przeprowadzania inwentaryzacji księgozbioru biblioteki szkolnej, z uwzględnieniem przepisów wydanych na podstawie art. 27 ust. 6 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2393)

Uczniowie powinni mieć dostęp do biblioteki szkolnej przed i po lekcjach, a także w trakcie przerw międzylekcyjnych, by móc poszukać informacji, wypożyczyć książkę lub odpocząć od hałasu i spędzić czas wolny. Tu mogą uczyć się w ciszy, odrabiać lekcje, rozwijać swoje pasje. Proponowane zmiany pozbawiają ich tej możliwości.

Zadaniem biblioteki szkolnej jest przede wszystkim wszechstronny rozwój ucznia i to jemu poświęca swój czas nauczyciel bibliotekarz.

Biblioteka szkolna jako międzyprzedmiotowa pracownia zapewnia realizację jej statutowych działań, umożliwia realizację zajęć ze wszystkich przedmiotów szkolnych przy współpracy nauczyciela bibliotekarza. Tu możliwa jest też indywidualna praca z uczniem. Tutaj wreszcie realizowane są projekty szkolne, które tak ważną rolę będą odgrywać w nowej *Podstawie*

programowej kształcenia ogólnego przygotowanej w ramach reformy edukacji „Kompas jutra”, która wdrażana będzie od września 2026r. (np. podstawa programowa z j. polskiego)

Ograniczenie wymiaru godzin pracy biblioteki szkolnej spowoduje obniżenie poziomu edukacji, osłabienie funkcji kompensacyjnej, utratę bazy do realizacji programów nauczania i wychowania, ale także uniemożliwi nauczycielom bibliotekarzom rzetelne wykonywanie zadań przypisanych do ich stanowisk pracy.

Nauczyciel bibliotekarz, przy ograniczeniu etatu do np. 0,5, tj. wymaganych 15 godzin, nie jest w stanie zrealizować wszystkich zadań. Dodać należy, iż wrzesień i czerwiec to miesiące, w których szczególnie w szkole podstawowej, istotną rolę odgrywa gromadzenie, ewidencjonowanie i wypożyczanie podręczników, przyjmowanie zwrotów podręczników oraz ich porządkowanie.

Ponadto warto zauważyć, iż to nauczyciele bibliotekarze, ze względu na niższą stawką godzinową wynikającą z zajmowanego stanowiska, realizują dość licznie godziny zastępstw za nieobecnych nauczycieli.

Stoimy na stanowisku, że wynikające ze wspomnianego audytu poszukiwanie oszczędności nie powinno odbywać się kosztem nauczycieli bibliotekarzy i dostępem do bibliotek szkolnych dla częstochowskich uczniów.

Za Zarząd
Sekcji Bibliotekarskiej ZO ZNP w Częstochowie

PRZEWODNICZĄCA
SEKCJI BIBLIOTEKARSKIEJ
Renata Sowada
dr Renata Sowada